

MEZŐGAZDASÁGI NÉPOKTATÁS

FELELŐS SZERKESZTŐ:
SZÉP LÁSZLÓ

A GAZDASÁGI SZAKTANITÓK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS KÖZLÖNYE

Dr. Hóman Bálint Öexcellenciája fogadta a mezőgazdasági szaktanítók küldöttségét

Az 1940. évi XX. tc. életbeléptetésével és a nyolcosztályú népiskola felállításával kapcsolatosan sorainkban is nagyon sokan tartottak attól, hogy iskoláink elnéptelenednek. Ez az aggodalmunk azonban alaptalannak bizonyult, mert az 570.000/1941. vkm A. szám alatt kiadott rendelet félremagyarázhatatlanul döntötte el a kérdést és megnyugtatóan vettük annakidején tudomásul, hogy a Miniszter ur továbbra is fennakarja tartani iskoláinkat. A szaktanítóság örömeinek betetőzését jelentette, hogy Önagyméltósága Egyesületünk küldöttségét fogadni kegyes volt.

A magyar föld gyermekei és iskoláink ügyei iránt mindenkor szeretettel és megértéssel érdeklődő vitéz dr. báró Hellenbach Gottfried országgyűlési képviselő Öméltósága április 29-én d. e. 10 órakor vezette népes küldöttségünket és a Kegyelmes Ur előtt feltárta iskoláink jólismert bajait, sérelmeit, melyre Önagyméltósága az alábbiakban válaszolt:

„Téves volt azoknak az elgondolása, akik azt hitték, hogy a nyolcosztályú népiskola felállításával a polgári iskola és a mezőgazdasági népiskola megszűnik. A mezőgazdasági népiskolákat továbbra is

fenntartani óhajtom és ezen témával behatóan foglalkozom. A mezőgazdasági népiskolát mintaiskolává, a polgárral egyenrangúvá akarom szervezni, melyből a tanulók a középfokú gazdasági iskolába mehetnek. Kár volt a múltban az Eötvös-féle népoktatási alaptörvény szellemétől eltérni. A mezőgazdasági népiskola fejlesztésével kapcsolatosan a személyi és anyagi kérdések is megoldást nyernek, mert tisztában vagyok azzal, hogy a gazdasági szaktanítók anyagi ellátása jelenleg nem kielégítő. Mindezeket természetesen új törvénnyel kell szabályozni, mely kellő előkészítést igényel, ami nem történhet meg máról-holnapra. Az előkészítő munkába azonban a gazd. szaktanítók érdekképviseletét is be fogom vonni.“

Mondani sem kell, hogy a szaktanítóság egyetemlegesen az őszinte hála kifejezésével és nagy örömmel veszi tudomásul Miniszterének fenti, a mezőgazdasági népoktatás fejlődésében fordulópontot jelentő kijelentéseit s ígérjük, hogy lankadatlan szorgalommal és tudásunk javával mindenkoron szolgálni kívánjuk Önagyméltóságának a mezőgazdasági népiskolák által megvalósítandó újabb célkitűzéseit. **Matós.**

Lapunk, tankönyvünk

Örömmel olvastam Börtsök kartársamnak azt a megállapítását, hogy a lap aktív munkatársai közé a fiataloknak is be kell állani. Ez természetes is. Ha mindent a lapszerkesztőre és legfeljebb 1—2 munkatársra hagyunk, nemcsak elviselhetetlen feladat hárul rájuk, hanem a lap akkor egyhangúvá, azt is mondhatjuk egyénivé válik, mert mindig csak ugyanannak az egy pár embernek elgondolásairól nyerhet az olvasó tudomást.

Leghelyesebb volna, ha évenként minden iskola legalább 2 cikkírást vállalna magára. Egyik pedagógiai, másik gazdasági irányzatú lenne. Jó volna ezt a cikket előbb tantestületi gyűlésen is letárgyalni és hozzászólások után — a kezdő író — esetleg módosíthatna is rajta, így lapunkba a közlemény átszűrve kerülne. Ettől függetlenül azonban bárki, bármikor több szerzőmennyével is megajándékozhatná a szerkesztőt.

A tankönyv kérdése is nagyon időszerű. Sajnos, az már nem remélhető, hogy szeptemberre az új tankönyvünk megjelenik.

Már csak azért sem, mert az egyesület által elkészített, a közgyűlés által elfogadott és felettes hatóságunkhoz benyújtott „Tanterv és Utmutatás a mezőgazdasági népiskolák számára” még nincs jóváhagyva, már pedig jóváhagyott tanterv és utmutatás nélkül tankönyvet nem írhatunk.

Az Egyesületnek kitűzött célja az, hogy ha a tanterv és utmutatás jóváhagyást nyer, azon kérésével fog a Nagyméltósági Minisz-

ter Urhoz fordulni, hogy a tankönyv írására pályázatot hirdessen. Minden osztály tankönyvére 3 pályadíj lenne kitűzendő. Az első díjat elnyert munkát azután adja át az Egyesületnek azon szigorú kikötéssel, hogy az Egyesület azt a megkivánt példányszámban nyomassa ki és *előállítási árban adja az iskoláknak.*

Igy érnénk el azt az állandóan hangoztatott kívánalmat, hogy iskolánk olcsó, jó tankönyvhöz jutna, ami lehetővé tenné azt is, hogy minden tanulónk elláthassa magát a szükséges tankönyvvel. Már pedig köztudomású, hogy a jó tankönyvvel fele idő takarítható meg. De ismétlem és nyomatékosan hangoztatom, hogy abba a kedvező helyzetbe, hogy olcsó tankönyvünk legyen, csak úgy juthatunk, ha az írói díjtól és minden néven nevezhető kereskedelmi, kiadói haszontól így az mentesítve lesz.

Hogy addig mit tegyünk, fogas kérdés. Olcsó, gazdasági tételeket tárgyaló könyv igénybevételével, gazdasági irányzatú rádió előadási füzetekkel a gazdasági tárgyak tanításánál segíthetünk magunkon, illetve tanulóinkon. De kérdés, hogy mit csinálunk a közismereti résszel, ami még jobban megkivánja a tankönyv használatát. Ezért a kitűzött célunk eléréséhez még mindig legjobban a „Géher” I., II., III. osztály számára kiadott tankönyvvel tudunk, megfelelő kibővítéssel hozzáférközni. Sajnos, hogy e tankönyv minden részének oly magas a bolti ára, hogy az jelenleg áthidalhatatlan akadály.

Debrecen,

Kurdy Sándor.

„Lenni vagy nem lenni...”

(Hozzászólás a f. évi április havi számban megjelent „Iskoláink és a tankönyv” c. cikkhez.)

Csokonai Vitéz Mihály, a nagy debreceni költő mondotta ezt valamikor. És pedig mondotta ezt akkor, amikor szive és agya, az emberi élet ez örök problémájának útvesztőjében kiutat keresett s feje felett

kegyetlenül mégis ott lebegett fenyegető villogásával az el nem hárítható Damokleszkard: a kérdések kérdése . . .

Igy vagyunk mi is.

Mindannyiunkban ott van, akár nyíltan,

akár elrejtve, az az évek óta húzódó, vajudó kérdések kérdése: mi lesz velünk és mi lesz az iskolánkkal?

Mert nagyon szép és meggondolásokra készítő kérdés az is, hogy: milyen tankönyvet használjunk. De hogyan beszéljünk könyvről akkor, amikor még azt sem tudjuk, hogy lesz mezőgazdasági népiskola ezután is vagy lassan *átlényegülünk*... és beolvadunk a VII. VIII. elemibe. Lenni vagy nem lenni!! Kérdések kérdése. A mi kérdésünk. A Te kérdésed. Ezer és ezer paraszt fiu és parasztlány kérdése ez. Állami életünk, népi, nemzeti sorsunknak östelevénye a parasztság, a nagy népi tömeg kérði ezt.

Azt mindenki érzi magában, hogy valamit tenni kell. Szilárd meggyőződés, mindenki tudna megoldást ajánlani. Mi magyarok úgy is szeretünk orvosságot „kommandálni” mindenkinek. De, jajj, ha mi kuruzslást viszünk bele szivünkhöz, agyunkhoz legközelebb álló létkérsünkbe is! Tekintsünk szét, de magunkat se hagyjuk. Nem kuruckodás, csak fájdalmas védekezése egy olyan embernek, aki végtelen erdőben nem találja az utat és védtelenül felkiált: hol az út...? mikor lesz már vége...? Igen! Hol az út, mely célegyeneset vezet benünket előre, hol a vég, ahova ez az út vezet.

Egy bizonyos s ez elvitathatatlan tény: a mezőgazdasági népiskola értékes néphivatást töltött be eddig is és ezt a hivatását még tökéletesebben tudja betölteni a mindennapos oktatás bevezetésével, annak célszerű és céltudatos kiépítésével. Ma, amikor mindenki élettérről beszél, ahogy azt Hajnóczy barátunk is vázolja „Autarcchia, élettér és nagytér” c. tanulmányában, akkor önkéntelenül adódik nekünk is az élettér fogalma, ha arra gondolunk, hogy a mezőgazdasági népiskolák nemzeti mivoltunknak legfontosabb életterében teljesíti azt, amit betölteni nem volt könnyű faladat és nem lehet közömbös további életsorsának elbírálásánál sem. Népi rétegünknek legnagyobb életterét alkotó parasztság az, amely műveltségével döntőleg befolyásolhatja nemzeti életünket. Nem vé-

letlen az, hogy valahányszor a történelemben magyar államiságunk, magyar nemzeti létünk ingott meg, mindannyiszor vissza kellett menni a földhöz és fiához, a parasztsághoz és onnan meritettünk új életet az újbóli felemelkedéshez. Így volt ez mindig, a honfoglalástól kezdve egész a napjainkig. Erről tesznek tanuságot a Hunyadiak, Rákócziak, Bocskay, Bethlen Gábor, Kossuth. Erről tett tanuságot és erről tett hitet országgyarapító Hadurunk, Horthy Miklós, amikor Szegeden kiáltványba fordult a faluhoz, az őseréjű parasztsághoz, mint egyetlen mentsvárához államiságunknak. Vagyis röviden az igazság az, hogy mindig baj volt, ha elfeledtünk a parasztról és mindig felemelkedtünk, ha lenyultunk hozzá s hozzá folyamodtunk.

Mért mondom mind el? Talán avatlatlan szemlélőnek érthetetlen, hogy amikor én a mezőgazdasági népiskola sorsáról írok, bele avatkozok a paraszt sorsába is. Igenis ezt teszem és ezt célzatosan merem tenni.

Sorsunk, létünk függ attól, hogy a nagy népi tömegek milyen iskolázottsággal kerül ki az ő életébe, a földhöz s milyen kezek dolgozzák azt meg. Régi igazság: akié a föld azé az ország. A döntés rajtunk mulik. Ki az és milyen felkészültségű az, aki a magyar föld birtoklására jogot kap. Különösen ma, amikor új honfoglalás van kialakulóban, amikor milliárdos mezőgazdaságfejlesztői program indul meg a megvalósulások útján, ma, amikor 1 millió kat. hold földet vesznek vissza, azoktól, akik bitorolták azt a földet, melyet az ő izzadságuk, sem vérük soha nem öntözött, azt a földet, melyet apáink vére öntözött s mégis a másé lett. Ha mi valóban jó kezekbe akarjuk juttatni a legdrágább nemzeti vagyont, a földet, a röget, a hazai édes anyaföldet, akkor nem lehet előttünk közömbös így a mezőgazdasági népiskola sorsa sem, annak az iskolának a sorsa, amely épen azt a népi réteget neveli, oktatja, amely leginkább van hivatva megalapozni nálunk, Magyarországon a nép, nemzeti függetlenségünk legbiztosabb keretét.

Elismerem, hogy más iskolatípus is

maradéktalanul töltheti be ezt a nagy és nemes hivatást. Tudom s ez szilárd meggyőződés, hogy kell utat nyitni a feltörekvő paraszti elemeknek a magasabb vezetői szerepek eléréséhez. De mi lesz a földdel, ha mindenki elpártol tőle?

Folytatni lehetne ezt az eszmefuttatást a végtelenségig. Mindenki, aki féltőnszerető fia ennek a földnek, gondolkozzon s ha

másképp nem találja meg szerény soraimban a saját gondolataira a kellő reflexiót, olvasson a sorok között, érezze meg azt a szellemet, mely áthatja ezt az írást.

Végezetül, mindent összegezve, *mindenekfelett* tisztázni kell helyzetünket, lenni kell tantervnek s azután tárgyalhatunk a tankönyvekről is.

Turkeve

L. Szabó Imre

Egy iskola tanügyi és gazdasági viszonyai

Iskolánk leírása a „Mezőgazdasági Népoktatás” egy régebbi számában már megjelent, ez alkalommal tehát csak oly dolgokat kívánok papírra vetni, amelyek azóta történtek iskolánkban és amelyek talán többi kartársainkat is érdekelni fogják.

A mindennapos oktatást természetesen mi is bevezettük az elmúlt tanévben és most már nemcsak az első, hanem a második osztályban is mindennapos oktatás van. Nálunk a mindennapos oktatás bevezetése nagyobb zökkenőt nem okozott, mert iskolánk — és a többi szegedi iskola is — a várostól távol, a tanyai központokban létesült és így tanulóink 99 százaléka kisgazda és mezőgazdasági munkás gyermeke. Mindössze annyi történt, hogy távolabb lakó tanulóink a hozzájuk közelebb eső és most megnyitott VII. osztályokba iratkoztak be és így tanulólétszámunk 200-ról 120—130-ra apadt le. Ezek oktatása három teremben, naponta 8—1 óráig történik olyképen, hogy a munkateremben is állandó tanítás van. Így szükségessé vált még egy terem építése a téli gyakorlati oktatás és a tanfolyamok tartásának biztosítására. Amíg az új terem felépül, a kosárfonást, seprükötést, kukoricacsuhé-munkákat is részben a rendes kézimunkaórákon tanítjuk, részben a karácsonyi szünetben használunk fel erre egy üres termet. Tanulóink rendszeren járnak iskolába, az I—II. osztályokban alig van igazolatlanul mulasztó.

Iskolánk mindössze 10 éves és ezen idő alatt a tangazdaságot úgy alakítottuk ki a helyi viszonyok figyelembevételével, hogy az mintául is szolgáljon, meg jövedelmező is legyen.

Főterményünk a buza és paprika. Buzából 16—18 mázsa átlagterméseink vannak, a Bánkúti 1201-est termeljük és már több év óta minden feleslegünket, évenként 20—30 mázsát, vetőmagnak adjuk el a helybeli gazdáknak. Főszerpaprikából 10—15 q őrleményt termelünk évenként és holdanként 400—600 P tisztajövedelmet érünk el, de volt olyan évünk is, amikor három hold terméséért 3000 pengőnél is többet kaptunk.

Mezőgazdasági termelésünk többi része teljes mértékben állattenyésztésünket és a talajerő fenntartását és fokozását szolgálja. Buzán, paprikán kívül mindent azért termelünk és úgy termelünk, hogy legyen takarmány, szalma és trágya bőven. Így elértük azt, hogy minden évben földjeink egy harmadát meg tudjuk trágyázni, mert 18.5 holdra 9 drb számos állatot tartunk.

Kisebb szőlő, gyümölcsösünk, konyhakertünk és faiskolánk a tanügyi célokat szolgálja.

Lótenyésztéssel különösképpen nem foglalkozunk, ritkán elletünk egy-egy csikót, hogy legyen pótlásra.

Három tehén és három növendékből álló szarvasmarhatenyésztésünk egyedüli célja a tejtermelés és üszők nevelése saját tenyésztésünk céljára. Iskola igazgatója szervezett egy tejszövetkezetet és tejünket ott értékesítjük.

Három anyakocája van az iskolának, azokat évenként kétszer fiaztatjuk és a malacokat nyolchetes korukban eladjuk, néhány darabot pedig minden évben meghizlalunk. Így biztosítjuk ezen ágból a legtöbb jövedelmet.

Tyúktenyésztésünk egyetlen tenyész-célja a tojástermelés. Tartunk 100 darab vörös izlandi tyúkot, azok állami ellenőrzés alatt vannak és a tojást a keltető központoknak szállítjuk. Tyúkjainkat csapófészkezzük, a rossz tojókat kiselejtezzük és így érjük el, hogy tyúkjaink egyharmad része 100-on felül tojik, sőt igen sok eléri a 140—150 darabot is évenként.

Kacsatenyésztésünk csak bemutatási

célt szolgál. Libát, pulykát nem tenyésztünk, mert hiányzanak az eredményes tenyésztés feltételei. Így a baromfitenyésztésre nem fizetünk rá, sőt egy tyúk évi 5—6 pengő hasznót is ad.

Befejezésül még csak annyit, hogy iskolánknak tangazdasága 18.5 hold. Az 1941. évi tiszta jövedelem 4709.22 P, holdankint 239.50 P, 6.3% tőkekamatozással.

Röszke,

Biró Antal.

Utóhangok kiállításunkról

Idei kiállításunk elrendezésének izgalmas óráiban és azt követőleg 3 napon át alkalmam volt csarnokunkban szolgálatot teljesíteni. Igyekeztem ez alatt az idő alatt figyelni, tapasztalatokat gyűjteni, tanulni. Talán nem érdektelen, ha elmondom, mit sikerült élményként összegyűjteni, hátha — mint egyik szeretett és tisztelt Felügyelőnk szokta mondani — tudnánk valamit „profitirozni” belőle.

Csarnokunk új elrendezésében levegős, tágas, még egy-egy kis napsugár is beletévedt ebben a borongós tavaszban, hogy megragyojon munkálkodásunk eredményének szemelvényein. Ez a kis bujkáló napsugár csalt ki néha a bejárati ajtó elé s itt is mindjárt tanultam valamit. A látogató közönség legnagyobb része a főkaputól jobbra fordul, tehát a mi csarnokunkhoz a háziipari pavillon felől érkezik. Közvetlenül, mintegy átfordulva onnan hozzánk és nem széles ívben kerülve. Így pedig a csarnokunk homlokzati feliratából a látogató nem lát semmit, mert csak úgy láthatná, ha, mint említettem, ívben kerülne. Azt pedig nem teszi. Hanem megáll az ajtónál és felteszi a kérdést: hát ez mi? (S ez így is marad mindaddig, míg a homlokzati felirat lejjebb, — esetleg oldalt — nem kerül és a „fellátást” akadályozó tornác más beosztást nem nyer.) A feleletet benn a csarnokban is megkaphatnák az érdeklődők, ha elolvasnák a bent is látható felirást: mezőgazdasági népiskolák, de azt sem olvassák el. Miért? Ez a felirat is nagyon magasra került, a „foto-montage” fölé, elég nagy betűkkel ugyan, de elnyújtva, mintegy 3 méter távon és az asztalok előtt álló vendég csak úgy olvashatná el, ha a fejét a háta felé legalább 45° szögben hátrahajtaná, azt pedig nem teszi. Még annyira sem, hogy a „foto-montage” képeit láthassa. Pedig milyen szép fényképeket hoztak iskoláink. Mozgalmasak, elevenek és nem tekintve most azt, hogy nagyobbik részük mint fénykép is mestermű, iskoláink igen nagy jelentőségű, komoly értéket jelentő munkájáról számoltak be. Az érdeklődés irántuk? Figyeltem. Vendégeink közül vajjon hányan nézik meg és tesznek-e rá csak néhány dicsérő megjegyzést?

Alig. Boldogult, áldott emlékü tanítóképző-intézeti pedagógia tanárom számtalan esetben figyelmeztetett annak idején: „kérem, ne feledkezzenek meg a miértekről!” Mindig igyekvő tanítványa voltam, most is feltettem a kérdést: miért? Miért nem nézik és ha nézik, miért nem látják? Nézetem szerint azért, mert hiába volt a kiállított fotomontage művészi szemmel nézve folthatásában tökéletes, épen emiatt, a nagy mozgalmasság, még ha könnyebben szemlélhetően lett volna is elhelyezve, folthatás maradt. A részletek, különösen a magyarázó felirások teljes hiánya miatt elvesztek, pedig talán a mi szempontunkból ezek lettek volna legfontosabbak.

Mint már említettem, a legtöbb látogató nem is tudta, hogy iskolák bemutató kiállítását látja, (vagy csak nézi), jó néhányan vásárolni akartak a kiállított tárgyakból (mint a szomszéd háziipari pavillonban) és nagyon csodálkoztak, mikor megtudták, hogy miről is van szó tulajdonképpen. A legtöbbben csak végighúzódtak az asztalok előtt és kissé értelmetlenül hagyták el a csarnokunkat. Bántott. Tettem néhány kísérletet. Látogató jó ismerőst, barátot emeltebb hangon magyarázva vezettem végig. Ahol megállottunk és elmondtam egyet-mást, ami rávilágított a kiállított tárgyak értékére, jelentőségére, érdemére vagy érdekességére, azonnal csoportosulás támadt, figyelem, érdeklődés és elismerés. A magyarázó vezetést természetesen mint rendszert itt, így, nem lehetne megoldani. De nem lehetne-e helyettesíteni felirásokkal? Ezekkel azonban nagyon kell vigyázni, mint már az előbb elmondottakból is kitűnhetett. Láttam csarnokunkban jó és rossz példát egyaránt. A hosszú, apróbetűs vagy nem jól helyezett felirásokat alig néhányan olvassák el. Igen jó példát mutatott azonban egyik iskolánk, egyetlen mondat, pompásan, szemmagasságban elhelyezve világított rá óriási jelentőségű munkájára: „Az iskola 10 év alatt 6000 gyümölcsfával gazdagította községét.” Tömör, frappáns és szinte kedve lett volna az embernek, hogy kalapot emeljen. Ne vegye érdeme kisebbitésének ez az iskola, mikor azt

mondom, a többi iskolák is egytől-egyig értek el éppen ilyen értékű eredményeket, csak a kiállítás keretében nem tudták ezt ilyen szerencsésen kifejezésre juttatni. Hogy példát is említsek: láttunk a kiállításunkon olyan csodálatosan szép gyümölcsöket egyik iskolánk terméséből, hogy szemünk szánk nyitva maradt és bámulatunk csak fokozódott, mikor megtudtuk, hogy sziken termelték. Ezt azonban csak azok tudták, akik ismerik az iskola sajátos helyi körülményeit. Milyen hatásos lett volna egy felírás: „Szikes talajon termelte az X mezőgazdasági népiskola.” Így gondolkozásra és utánzásra készítetett volna, míg e nélkül csak ennyi volt az eredmény: „milyen szép.”

A most kiállító többi iskola bemutatójáról is ugyanezeket mondhatnám el. Mi, magunk kartársak, akik verejtékezve dolgozunk azokért az eredményekért, amelyekből a kiállításon csak egy-egy szemelvényt tudunk bemutatni, méltányolni tudjuk, mert tudjuk, mit jelent. Azonban a kiállítást nem magunknak, nem az egymás közötti versenyért (bár ennek is megvan a maga létjogosultsága és értéke) rendezzük, hanem a rajtunk kívül álló

nagyközönségnek.

Az volt az érzésem, mintha egy kicsit el-sikkasztottuk volna kiállításunk igazi célját: nagyobb, több megbecsülést vívni ki iskoláinknak azáltal, hogy megmutatjuk egy-egy ilyen alkalommal, milyen nagy jelentőségű, értékes munkát végeznek iskoláink, szervesen bekapcsolódva a gazdasági tömegnevelésen, oktatáson keresztül a magyar gazdasági fejlődés, ujjáépítés nagy közösségébe.

Egyesületünk elnöke a kiállítás elrendezési munkája közben vetette fel azt az ötletet, hogy a jövőben a kiállító iskolák közös megbeszélésre jöjjenek össze, állapodjanak meg előre, hogy célunk elérése érdekében egy-egy iskola munkásságának melyik részlet-eredményét domborítsa ki, világítsa meg a kiállítás keretében, hogy így az összesség munkájáról is egységes kép alakulhasson ki.

A gondolatot örömmel kell üdvözlőnk, mert a megbeszélés és egyöntetű munka eredményeképpen feltétlenül jobb és nagyobb teljesítményt fogunk tudni felmutatni kiállításunk megrendezése terén is.

Kunmadaras. Cicatricisné Nagy Lenke.

Leányleventék Hajduszoboszlón

A hadügyminiszter felhívására ország-szerte megalakultak az önkéntes leánylevente csoportok. Hajduszoboszlón a mezőgazdasági iskola tanerőit kérték fel a szervezésre és oktatásra. Össze is gyülekeztek mintegy százan az iskola növendékei közül. Az egyesületbe hamarosan jelentkeztek régi növendékeink is. Már nagy lányok, de a levente-órákat nagyon szeretik. Mit csinálunk ezeken az órákon? Felolvasunk nekik a magyar írók munkáiból, jó könyveket adunk a kezükbe, hogy ne a ponyvairodalomban találják örömüket. Rámutatunk arra a regényrészletre, amelyik örök szép marad mindig. Egészségi ismereteket is adunk. Vezérkönyvünk a Vöröskereszt „Házi betegápolása”. Hiszen erre van legnagyobb szükségük. Versekkel olvasunk, halhatatlan magyar költők verseit. Magyar táncokat tanítunk és magyar dalokat énekelünk velük. Közben játékos munkát is végzünk. Csomagokat küldünk a harctéren küzdő szoboszlói katonáknak. Ezeket jóformán fillérekkel 2—3 kockacukorból, pár dekányi lisztből adakozzák össze, közösen sütik meg, csomagolják, kedves levelet írnak hozzá. Hogy milyen hatást vált ki a küzdő katonákban

a hazulról kapott kis csomag, szolgáljon ez a levél, mely az első csomagra válaszul érkezett.

1942. március 10-én.

Kedves Levente Bajtársnök!

Valami kimondhatatlan jó érzés vett rajtam erőt, mikor szeretet csomagjukat megkaptam. Mi, akik itt kint a vérzivataros idöket éljük, tudjuk igazán értékelni a Levente Egyesület erkölcsnevelő és harcelökészítő munkáját. Most tudjuk csak meg, hogy miért dolgoztunk. Most látszik csak meg szeretett oktatóink munkájának a gyümölcse. A hit, a szebb magyar jövőbe vetett bizodalom, mit odahaza fáradságos munkával belénk neveltek, már maga fél győzelmet jelent. A haza iránti szeretet, a szülök és testvérek iránti mérhetetlen ragaszkodás, mint ellenállhatatlan erő hajt bennünket a végső győzelem felé. Mi, akik látjuk a propaganda által feldicsért bolsevista paradicsomot, mind igaz harcosai és megteveszthetetlen zászlóvivői lettünk az új Európának, egy szebb és boldogabb Magyarországnak.

Köszönöm, hogy gondoltak reám s

ismét a „Bocskai“ hajduk ivadékai azok, akik példát mutatnak az ország ifjúságának. Továbbra is nagyon sok szerencsét kívánok országépítő és erkölcsnevelő munkájukhoz. Mert mi tudjuk, mit jelent odahaza is a háború. A modern harc-eszközök nemcsak a lövészárkokban lévőket teszik próbára, hanem inkább a béke otthont veszélyeztetik és az utánpótlást igyekeznek megbénítani. Az utánpótláshoz szükséges anyagok biztosítása és az otthonmaradt szülők bátorítása a „Levente lányok“ kötelessége. Mert nehezebb egy fájószívű édesanyát megvigasztalni, mint egy ütközetet végighar-

colni. Imáinkban kérjük a jó Istent, hogy segítsen meg minket, védje meg szereteteinket. Hisszük, hogy nem imádkozunk hiába, meg fog bennünket segíteni a magyarok Istene, hogy nemsokára boldogan és győzedelmesen térhetünk vissza édes hazánkba, szép Magyarországba.

Aldozatkészségüket megegyeszer megköszönve, bajtársi üdvözlését küldi:

Szoboszlay László

41/III. zlj. 8 szd.

Tábori posta sz. 31/17.

„Szébb jövőt!“

Hajduszoboszló,

Juhász Ilona
gazd. szaktanítónő.

A két Darányi

Egyik a földművelő nép atyja a másik a nemzeti erőgyűjtés kitervezője és védelmezője.

Ravasz László püspök, mély értelmű beszédben emlékezik rájuk. Darányi Ignác derült bölcs, hagyományt átöröklött életformákat különösen tiszteletben tartó politikus, a magyar föld ártrendezésében minden döntő kezdeményezést megtett. Munkájában megakadályozta a nagytőke és nagybirtok életre-halálra megkötött szövetsége.

Darányi Kálmán, Ignác unokaöccse, oly földbirtokpolitikát indított, amelynek célja a földtulajdon igazságosabb elosztása, telepítés, hitbizományok fölszabadítása, a munkavállalók nyomorúságának enyhítése, akár az értelmiséghez, akár a munkássághoz tartoznak is, és előkészületeket tett a gazdacsalád szaknevelési érdekeihez.

Mindkét Darányi nemcsak elméletben, hanem gyakorlatban is közelállónak tartotta magát a földműves gazdaközönséghez, mert maguk is gazdák voltak. Meg voltak győződve arról, hogy a nemzet egyik legértékesebb eleme a gazdatársadalom.

A föld termi az életadó kenyeret, a földműves szakértelme, szorgalma, erős akarata árán. A barázda termi a kénvét, a kéve adja a búzaszemet, a búzaszem táplálja a család apraját, nagyját, a család létfalapja a nemzetnek.

Darányi Ignác olyan szociális törvénynek volt a megalkotója, mely a földműves, a kiscgazda, a gazdasági cseléd nyugdíjáról gondoskodott. Csekély évi díj mellett már a tizenöt éves korhatárnál a gazdacsalád tagja, tagja lehetett az intézménynek. A mai Országos Társadalombiztosító Intézet nagyon nehézkes módon igyekszik Darányi atyai elgondolásához félni.

Darányi Ignác, Máramaros vármegyében a millenárius esztendő emlékére, olyan gazdasági árforrást nyitott, amilyenből életmódunk üdülést,

gyarapodást nyer. Tudnunk kell, hogy a Tiszaforrás bölcsője oly országrészen ring, mely gazdag természeti kincsekben és benne egyedüli nagybirtokos a magyar államkincstár. Itt százhusz holdnyi területre kertmunkás képző iskolát telepített. Ezt nevezem életforrásnak. A szellemi munkaerők az állami népiskola tanerőiből váltak ki. Az iskolavezető a kertészet kiváló szakembere volt. A falvakból soroltak be serdülő ifjakat. Ezek bennlaktak az intézetben, hol teljes ellátásban részesültek. Ezen felül havonként tíz koronát kaptak. A fölvettek két évig voltak az intézet bennlakó tanulói. Évvégén az erdőgazgató elnöksége alatt vizsgát tettek.

Ez a kertmunkás iskola paradicsomi kertnek adott létet a soványnak, ciheresnek, hepehupásnak kikiáltott térségen. Csodálta a szép sikert, az, aki a nyulvadászterület helyén ízes gyümölcsöt termő koronásfák, szőlőtábla szemléletébe mélyülhetett.

A dombos oldalon a lépcsőzetek kiképzése, pázsitozása, hasznosítása; a gyümölcsök téli eltartása; a gazdasági épületek nagy hasznára voltak a szakképzésnek. A viski Héder-lanka, a boldog világban, Londonba szállította finom almatermését. Az alföldre telepített Darányi Ignác kertmunkás-képző iskola a gazdasági gyakorlati nevelésnek volt értékes szerve.

Darányi Kálmán diákház Budapesten. Darányi Ignác kertmunkásképző iskola ott fenn Máramarossziget közelében a szellemi, egyben gyakorlati gazdaságnevelés igazi otthona. A huszonkét esztendeig tartott kettős idegen (cseh, román) uralom mint védte a nagybocskói százhuszholdas kertmunkás életét: — nem tudom leírni. Hiszen drága magyar alkotás volt.

Bökényi Dániel

H I R E K

— **Egyesületünk küldöttsége** a miniszteri kihallgatás után tisztelgett ügyosztályfőnökünk dr. Loczka Alajos Öméltóságánál, akitől iskolánk iránti további jóindulatát és támogatását kérte. Délután lelkes hangulatban tartottuk meg választmányi gyűlésünket. Másnap elnökünk írásban nyújtotta be a választmányi gyűlés azon egyhangu határozatát, hogy addig is, amíg a Miniszter Ur kijelentésének megfelelően elkészül a mezőgazdasági népoktatási törvény, a már kiadott 570.000—1941. VKM V. sz. rendelet maradéktalan végrehajtásával biztosítsák iskolánk benépesítése.

— **Esküvő.** Bakos Ferenc mezőgazdasági iskolai igazgató és Donkó Irénke áll. tanítónő április hó 28-án tartották esküvőjüket a jászladányi rk. plebániatemplomban. Sok boldogságot kívánunk!

— **A lajosmizsei „Gróf Széchenyi Mezőgazdasági Népfőiskola“** megtartotta első évzáró vizsgáját igen gazdag sorrendi összeállítással. Az első évet záró népfőiskolát a gazdasági egyesület, a népművelési bizottság és a mezőgazdasági kamara közreműködésével Tóth Imre mezőgazdasági iskolai igazgató szervezte és vezette az iskola tantesületével egyetemben igen népes hallgató számmal. A hároméves népfőiskola első eredményei reményt nyújtanak további működésének sikereihez.

— **A „Kiskun Múzeum“** ünnepélyes megnyitásával kapcsolatban Kiskunfélegyházán 1942. május hó 14-én rendezendő sajtókiállításon lapunk is megjelenik. A nagyszabású ünnepek keretében sokoldalú kiállítás is szerepel, melyen a kiskunfélegyházai mezőgazdasági népfőiskola élénken részt vesz gyűjteményes anyagával és állataival. A „Kiskun Múzeum“ hazánk egyik legnagyobb méretű múzeuma, melynek történelmi, néprajzi és numizmatikai anyaga vidéki viszonylatban szinte egyedülálló.

— **A nagykőrösi mezőgazdasági népfőiskola** február-március hónapban tartott szabás-varrás tanfolyamán, a közeljövőben megnyíló szülőotthon részére készített csecsemő kelengyékét és ágyneműket. Így nem volt a tanfolyamon fennakadás anyagihiány miatt s megtanulták a növendékek a szabás-varrás mellett azt is, hogy a magyar nő mindig szívesen végez áldozatkészségből is munkát. Büszkeséggel töltötte el növendékeket az a tudat, hogy ők is hozzájárulhattak ahhoz, hogy a város egyik nagyfontosságú intézménye mielőbb megkezdhesse működését. A tanfolyamon a II. és III. leányosztály 20—20 növendéke vett részt, Szurmó Gizella, Meggyessy Irén és Adorján Ilona szaktanítónők és Szabó Banó Magdolna tanítónő vezetése mellett.

— **A nagykőrösi Mansz. háztartási-alkalmazott-képző tanfolyamán** a háztartási ismeretek

előadói Meggyessy Irén és Adorján Ilona szaktanítónők voltak. Kiváló előadásaikkal hozzájárultak a tanfolyam fényes sikeréhez.

— **A Légtalmai Liga** Nagykőrösön, okt. 15 től—31-ig rendezett előadóképző tanfolyamát, a nagykőrösi mezőgazdasági népfőiskola tantesületéből Meggyessi Irén, Adorján Ilona szaktanítónők és Deák Győző szaktanító példaadó buzgalommal, kiváló sikerrel elvégezték.

— **„Ismerd meg Budapestet“ utazási akció sikere.** A husvéti tanulmányút a legnagyobb siker jegyében zajlott le, melynek résztvevőit 50 ben állapítottuk meg. 26 tanító Erdélyből, 17 az Alföldről, 7 a Dunántúlról, 2 Kárpát aljáról, 2 a Felvidékről jött. 38-an, tehát az összes résztvevők 70 %-a tanulmányút segítségével jutott el először életében a fővárosba. A résztvevők közül 33 állami, a többi községi és felekezeti tanító volt. A kirándulás őszinte sikere, a résztvevők lelkesült elragadtatása, az egyre általánosabb óhaj, de a célkitűzés is arra készítet, hogy kirándulásokat a jövőben rendszeresítsék. A nyári szünetben — a leszűrt tapasztalatoknak és a kártarsa kívánságának megfelelően — három 7 napos tanulmányút készül.

A szerkesztő postája

B. D. Debrecen. Nem gyógyíthatatlan a helyzet, csak időközbe elgyengülés, ami annak jobbrafordulásával változhat.

C. N. L. Kunmadaras. Egyelőre elég, ne-hogy félreértés származzon belőle. A lappéldányok annak idején elmentek K. B. címére.

Cs. I. Nem olyan tragikus a dolog és élénkebb színezése csak ártana.

Sz. K. Szeghalom. Az ilyen összehasonlítás felújítana beheggedt sebeket, melyek gyógyultságának örülünk. Inkább az együttműködésre törekszünk, mert a cél közös. Egy forrásban levő akció eredményei az első lépéseknél még nem is mutatnak sokat, végeredménye pedig nem látható. Az általános vélemény sokat jósol az akciónak, a sporadikus tünetek majd elsimulnak.

I. Z. Zsáka. Ha ismét foglalkozunk ilyen sorozattal, — elővesszük, most azonban szüneteltetjük.

Sz. G. Nagykőrös. A háztartási alkalmazottak tanfolyamának részletesebb ismertetése kívánatos volna. Várjuk!

Kiadótulajdonos: Gazd. Szaktanítók Országos Egyesülete. Előfizetési díj: Egy évre 8— pengő. — Az előfizetési- és hirdetési díjak a Gazdasági Szaktanítók Orsz. Egyesülete főpénztárának Kisujszállásra az 54.135. csekk számlán fizetendő. Megjelenik augusztus hó kivételével minden hó 1-én
Szerkesztőség: Kiskunfélegyháza.

— Az egyesület tagjai a lapot tagdíjuk fejében kapják. —

Felelős kiadó: Kurdy Sándor orsz. egy. elnök. - Vesszősi nyomda Kiskunfélegyháza. - Nyomdáért felelős Tóth Miklós. 3370